

Geachte voorzitter en leden van de Commissie Koninkrijksrelaties,

Met belangstelling heb ik delen van het debat (3 juni jl.) gevolgd via internet (tussendoor moest ik natuurlijk gewoon aan het werk ;-)) en later heb ik het verslag van het debat nog eens overgelezen. Graag wil ik u danken voor het overbrengen van onze zorgen waarbij ik tegelijkertijd zie dat de staatssecretaris van koers noch vaart is gewijzigd. Hij dendert gewoon door, wat u er ook van vindt. Karakteristiek voor hetgeen ik meen waar te nemen was de opmerking van mw Kuiken die namens de Statiaanse bevolking chagrijn uitdroeg waarop de staatssecretaris doodleuk zei dat hij niet in de gaten had dat mw Kuiken chagrijnig was (of in ieder geval daar haar best voor deed ;-)). De staatssecretaris lijkt selectief gevoelig voor signalen van input. Waar hij zegt dat hij ontzettend veel mensen heeft gesproken bij zijn bezoeken op het eiland heb ik de behoefte die stellige uitspraken te mitigeren. Hij noemde onder meer zijn bezoek aan een 'Taste of the Cultures' bij Lion's Den. Ik was zelf bij dat (maandelijks) evenement en heb gezien dat hij was omgeven door zijn entourage dat in de praktijk werkte als een uitstekende barrière tegen Statianen die de staatssecretaris zouden willen spreken. Het zal een enkeling zijn gelukt, maar het waren zeer zeker niet heel veel mensen. Zelfs het informele "even een biertje halen" werd voor hem gedaan door een lid uit zijn staf. Het is mijn overtuiging dat de staatssecretaris en zijn entourage helemaal niet zitten te wachten op weerwoord of discussie; het moet gaan volgens *zijn* plan, en niet anders. Maar goed, het is maar net wie u wilt geloven...

Dat brengt mij op het algemene punt van de communicatie. Dat de vorige regeringscommissaris en zijn plaatsvervanger niet zo van het communiceren met 'gewone mensen' waren, heb ik u al menigmaal voorgehouden. Het huidige team - Marnix van Rij en Alida Francis - zijn wellicht uit een ander hout gesneden maar 'the proof of the pudding' is nu eenmaal gelegen in 'the eating' en afgezien van zijn praatje voor de radio over COVID19 - per definitie een zaak van 'zenden' en niet van 'ontvangen' - is er nog maar weinig gecommuniceerd met de bevolking. Misschien is dat fysiek op dit moment nog niet goed mogelijk maar - ik heb dat eerder geopperd - de wereld van de ICT kent het fenomeen 'webinar' waarbij je via internet een boel mensen kunt bereiken die ook vragen kunnen stellen of waarmee je in discussie kunt gaan. Een dergelijk creatief alternatief is hier nog niet gehoord.

Waar ik u al eerder over schreef: over het ferry-transport is evenmin eerder gehoord. De staatssecretaris acht dat niet zo'n punt, maar ik hecht er wel aan. Immers, iemand zal het de staatssecretaris in zijn oor hebben gefluisterd en die iemand moet toch bekend zijn met het feit dat een ferry hier al eerder is bedacht en kort erna had niemand het er meer over. Het lijkt een idee dat goed klinkt maar op den duur gewoon niet aantrekkelijk is, zowel niet in termen van aantallen klanten of reisduur als in termen van terugverdienmogelijkheden. Ook de afhankelijkheid van Sint Maarten wordt er niet minder van (ten tijde van orkaan Irma was het een veelgehoord argument om deze afhankelijkheid juist te verkleinen maar dat geluid is verstomd).

Dat naar aanleiding van dit punt de vliegverbindingen niet voor het voetlicht zijn getrokken is mij werkelijk een raadsel. Naar Europees (Frans) voorbeeld moet de PSO (genoemd en uitgelegd in het rapport 'Connectiviteit Caribische deel van het Koninkrijk') toch een veel haalbaarder alternatief zijn,

tenzij Winair, RCN of andere stakeholders daar een stokje voor steken (hetgeen mij overigens niet zou verbazen). Zeker in combinatie met de ZVK-vluchten (i.c. deze niet meer uit te voeren naar Colombia maar naar zorgaanbieders op de benedenwindse eilanden) moet dat mijns inziens kunnen leiden tot een positieve businesscase ¹. Tot op heden heb ik nog geen Commissie in de Tweede Kamer enthousiast deze businesscase zien oppakken. Wellicht dat de Algemene Rekenkamer een dergelijke businesscase zou willen doorrekenen; ik heb de Algemene Rekenkamer in elk geval daartoe een verzoek gedaan.

Terug naar de communicatie en de transparantie daarin. Tot op heden heb ik nog niet een initiatief ontpleoid zien worden waarin de nabije en politieke toekomst van het eiland (inclusief de relatie met Europees Nederland) besproken is in een 'brede maatschappelijke discussie' op het eiland. Het dorp is klein genoeg om iedereen uit te nodigen in plaats van slechts een vertegenwoordiging die geen echte vertegenwoordiging is (ik denk aan de Maatschappelijke Raad van Advies: de 'schaamlap' voor de lokale en landelijke politiek om breed overleg te 'veinzen' terwijl er helemaal niets essentieels wordt overlegd). Een dergelijk breed overleg heet hier een 'townhall meeting' en in deze COVID19-periode kan zo iets wellicht niet plaatsvinden, althans niet fysiek, maar wel natuurlijk in de vorm van een webinar. Of in de open lucht. Maar tot op heden zijn vooral de argumenten gevonden om een dergelijk overleg *niet* te voeren, in plaats van te zoeken naar de mogelijkheden om toch met elkaar te overleggen. En als ik zeg 'overleg', dan bedoel ik natuurlijk dat alle inbreng welkom is, niet alleen de vooraf geregisseerde van de zijde van Europees Nederland en haar eilandelijke vertegenwoordigers ².

De staatssecretaris wil de discussie rond de democratie op Sint Eustatius toch vooral gescheiden zien van een bredere discussie waarin Caribisch Nederland en de Rijksvertegenwoordiger wel of geen rol is toebedeeld. Ik ben het met u eens dat juist die bredere context er ook in relatie tot Sint Eustatius toe doet. Ik refereer daarbij onder meer naar het door u geïnitieerde onderzoeksrapport 'Het Koninkrijk tegen het licht' van april 2019. Ik zit veel meer op de lijn die de Raad van State ook uitdraagt en waarin de afzonderlijke eilanden een versterkte rol krijgen in hun communicatie met 'Den Haag'. Persoonlijk ga ik zelfs zo ver dat het voor alle partijen wellicht beter is om ook de 'landen' te (her)organiseren als 'openbaar lichaam' met per (ei)land specifiek toegesneden wetgeving. Daarmee de Grondwet verheffend tot Grondwet van het Koninkrijk en het laten vervallen van het Statuut. Het

¹ Daar waar volgens mij de Colombiaanse arts in Europees Nederland niet zomaar aan het werk mag als arts zonder beroepsinhoudelijke toets alsook toets betreffende algemene kennis en vaardigheden, worden de Caribische Nederlanders gewoon 'aangeboden' aan Colombiaanse zorgaanbieders. Ik zeg dat met veel respect voor de gezondheidszorg in Colombia maar de vermeende tweedeling (Colombiaanse arts in relatie tot de Europese resp. Caribische Nederlander) lijkt me toch eigenlijk geen bestaansrecht te mogen hebben. Aanvullend merk ik op dat, zoekend op de website van de BIG-registratie, hier onder meer staat vermeld "*Een diploma behaald op Bonaire, Sint Eustatius en Saba geldt als een buitenlands diploma. Hiervoor gelden extra voorwaarden*". **Caribisch Nederland is vooral Caribisch en weinig Nederland.** Kunt u zich voorstellen dat de IND een belangrijke rol speelt bij een verhuizing van - bijvoorbeeld - Friesland naar Limburg? Waarom dan wel bij een verhuizing van Den Haag naar Sint Eustatius (zoals ik dat zelf deed in 2014)? Met als gevolg dat mijn ziektekostenverzekering werd beëindigd, alsof ik naar het buitenland vertrok... Het geeft allemaal niet het fijne gevoel van een 'bijzondere' gemeente *in één en hetzelfde Koninkrijk*.

² Bij overleg hoort natuurlijk ook publiek toegankelijke verslaglegging. Die van het bestuurscollege is zonder onderliggende documentatie niet te lezen of te begrijpen. Die van de Maatschappelijke Raad van Advies en van de Centrale Dialoog zijn niet publiek toegankelijk. Is er meer? Ik weet het niet...

lijkt me veel meer in lijn met de bestaande machtsverhoudingen binnen het Koninkrijk. Ik ben geen jurist en zal me daarom ook enigszins op de vlakte houden op dat gebied; wat ik wel kwijt wil is een 'sterk gevoel' in dit domein. Ik denk dat de wet in beginsel voor iedereen - dus zowel in Europees als in Caribisch Nederland - gelijk zou moeten zijn. Slechts die uitzonderingen lijken me gerechtvaardigd die samenhangen met de specifieke eigenheid van de eilanden in de Caribische regio, bijvoorbeeld het tropische klimaat, het feit dat het in alle gevallen om een betrekkelijk kleine gemeenschap gaat op een eiland alsook dat de gangbare taal op de bovenwindse eilanden van Caribisch Nederland het Engels is. Voor het overige zou er mijns inziens slechts het Nederlandse stelsel van wet- en regelgeving moeten zijn. Dus geen verschillend Burgerlijk Wetboek of iets dergelijks³. Een hiermee samenhangend aspect betreft de inclusiviteit. Wanneer de premier het Nederlandse volk toespreekt tijdens de huidige COVID19-crisis dan zou ik graag het Caribische deel daar ook onder willen begrijpen, dus niet alleen maar "bezoekers van parken en stranden" maar ook - bij wijze van voorbeeld - de wandelaars op de Quill, of zoiets. Ik ben ervan overtuigd dat de premier noch zijn tekstschrijvers ooit (ook) Caribisch Nederland op het netvlies hebben wanneer zij een toespraak aan "alle Nederlanders" voorbereiden of houden. Dit zou ik ook graag zien in de media (bijvoorbeeld bij het weerbericht of stormwaarschuwingen, gewoon zoals ik bij het weerbericht op de televisie in Spanje ook vanzelfsprekend de Canarische eilanden betrokken zie worden), maar goed, de Rijksoverheid gaat nu eenmaal niet over de media (en dat is eigenlijk ook maar goed ook).

Noot: Tegelijkertijd past hier een kanttekening. Teneinde de bewoners niet te willen 'koloniseren' (oei, beladen woord...) bedoel ik hier de inclusiviteit die gepaard gaat met gepast respect voor de eigen cultuur van de eilanden van Caribisch Nederland. Wanneer ik op de website van de Rijksoverheid zoek naar de officiële feestdagen in Nederland, waarom vind ik dan niet Statiaday en Sabaday? Ergens schaam ik mij diep dat ik pas voor het eerst van de First Salute hoorde toen ik hier in 2014 ging wonen...

Ik rond af met het bericht dat ik vanmorgen hoorde: de 'Karel Doorman' zou hier niet meer nodig zijn en keert terug naar Europees Nederland. Ik meende dat het schip hier drie maanden zou blijven. Tot nu toe is hier een uitbraak van COVID19 gelukkig uitgebleven maar met het terugtrekken van onze 'medische verzekering' die de 'Karel Doorman' toch is, worden de eilanders toch vooral aan hun eigen lot overgelaten, te meer omdat de hospitainer nog niet operationeel is en het toegezegde extra personeel er ook niet is. Een niet heel solidaire gedachte om het schip nu terug te roepen, zo wil ik toch even aan u kwijt.

Met vriendelijke groet,

Ir. J.H.T. (Jan) Meijer MBA,
Bellevue Road 4, Upper Round Hill, Sint Eustatius, Caribisch Nederland.

³ Vanuit die optiek zie ik eigenlijk ook geen reden voor de US dollar als betaalmiddel met een Centrale Bank op Curaçao en Sint Maarten. Waarom niet gewoon de euro en De Nederlandsche Bank? In deze regio wordt de US dollar verder helemaal niet gebruikt of U moet Puerto Rico en de Verenigde Staten rekenen tot de Caribische Regio.